

DOI – РІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ РОЗТАШУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ПУБЛІКАЦІЇ В ІНТЕРНЕТІ

Л.В. Городжа, канд.техн.наук

Інститут електродинаміки НАН України

пр. Перемоги, 56, Київ, 03057, Україна,

e-mail: ted@ied.org.ua

Ідентифікатор цифрового об'єкта DOI (Digital Object Identifier) дозволяє науковцям миттєво знаходити цікавий для них цифровий об'єкт (статті, книги і т.ін..) і відкриває нові можливості для наукових журналів. Метою даної статті є ознайомлення читачів з перевагами, які отримує журнал, що має DOI. Бібл. 3.

Ключові слова: науковий журнал, ідентифікатор цифрового об'єкта (DOI).

Кожне дослідження починається з детального опрацювання наукової та технічної літератури щодо необхідної тематики. З розвитком ІТ технологій та Інтернету докорінно змінилася методологія пошуку відповідної літератури. Для створення механізму постійно діючих посилань наприкінці 90-х рр. минулого століття було запропоновано використання індексу DOI – ідентифікатора цифрового об'єкта. Реєстраційна агенція *CrossRef*, яка працює з 2000 року, надає даний індекс науковим публікаціям, книгам, матеріалам конференцій, здійснює управління та регулярно поновлює інформаційну базу даних [1]. На сьогодні наявність цих ідентифікаторів стає необхідною умовою для включення видання у міжнародні наукометричні бази. Так, включення нових видань до БД *Scopus* відбувається лише за наявності DOI, на необхідності їхнього застосування наполягають також представники БД *Web of Science*.

Метою даної статті є ознайомлення читачів із перевагами та можливостями, які отримує автор та журнал, статті якого мають DOI.

Впровадження у практику видання наукової літератури цих ідентифікаторів забезпечило унікальну можливість швидкого пошуку літератури у мережі Інтернет. DOI функціонує як вбудоване посилання, код, що дозволяє віднайти будь-яку публікацію на будь-якому сайті незалежно від мови первинного посилання, підтримує постійний та надійний зв'язок між публікаціями. Забезпечивши DOI для статей журналу, видавець отримує не лише гарантію того, що читач завжди знайде необхідну статтю. Реєстраційна агенція *CrossRef* безкоштовно пропонує програму *Cited by Linking*, яка дозволяє оперативнотримувати дані про цитування статей журналу. Редакції, які приєднуються до цієї програми, повинні надсилати у *CrossRef* ще й пристатейні списки літератури. Дані про цитування ста-тей надходять незалежно від того, чи індексується журнал у WoS/Scopus.

Таким чином, завдяки цифровим ідентифікаторам усі учасники *CrossRef* є інформаційно пов'язаними, що забезпечує зростання кількості цитувань кожної публікації. Адже видання, залучене до користування цією системою, бере на себе зобов'язання оприлюднювати усі коди: на нові та архівні статті, а також на усі позиції переліків посилань до статей, опублікованих у журналі.

У листопаді 2017 року було прийнято рішення щодо отримання DOI для статей журналу "Технічна електродинаміка" та приєднання до програми *Cited by Linking*. Оцінивши обсяг роботи з підготовки сайту і файлів (необхідною умовою отримання цифрового ідентифікатора DOI є виконання вимог агенції *CrossRef* до веб-ресурсу наукового періодичного видання), підписання договору було намічено на січень 2018 року. Сьогодні DOI надані першому та другому номерам журналу, ведеться робота по отриманню цих ідентифікаторів для архівних номерів 2016-2017 рр.

DOI статті розміщується на веб-сторінках резюме, змісту номера та на першій сторінці статті. Формат запису DOI: <http://doi.org/10.15407/techned2018.01.017> або doi: 10.15407/techned2018.01.017. Відмінності пояснюються структурою DOI, яка складається з трьох компонентів: doi-директорії, префікса і суфікса: <http://doi.org/> – doi-директорія, 10.15407 – префікс, techned2018.01.017 – суфікс [2].

Префікс – 10.NNNN(N) – чотири або п'ять цифр, що *CrossRef* присвоює видавництву, яке уклало договір про співпрацю та сплатило щорічний внесок (від 275 доларів США). У Національній академії наук України цю роботу доручено Передплатному агентству (ПА) "Укрінформнаука", префікс – 10.15407 [3]. Долучитися до користування системою цифрових ідентифікаторів DOI наукове видання може, уклавши з ПА "Укрінформнаука" відповідну угоду про співпрацю. Вартість DOI для однієї статті становить 2,4 долари США. Суфікс – довільна комбінація букв і цифр, яку

© Городжа Л.В., 2018

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-2501-8050>

видавець за певними правилами komponує сам для кожного видання та кожної статті у ньому. В рамках префікса суфікс повинен бути унікальним. У суфіксі нашого журналу вказані початкові літери журналу, рік видання, номер і перша сторінка статті, наприклад, *techned2018.01.017*.

CrossRef рекомендує вказувати DOI з *doi*-директорією (<http://doi.org/>), таким чином DOI одночасно є гіперпосиланням, що приводить читача до сторінки, де є резюме і посилання на повний текст статті.

Як послатися на статтю з DOI? Наведемо приклад.

Щерба М.А. Електричне поле при перехідному процесі зміни конфігурації водних мікрровключень у рідких діелектриках. Техн.електродинаміка. 2018. № 1. С 23-29. <http://doi.org/10.15407/techned2018.01.023>

Чим же цей індекс може допомогти журналу?

По-перше, статтю з журналу завжди знайде читач, навіть якщо зміниться сайт. По-друге, журнал автоматично реєструється великою кількістю репозиторіїв і бібліотек. По-третє, авторам та редакції, що беруть участь у програмі *Cited by Linking*, за якою списки літератури статей направляються в *CrossRef*, а потім розміщуються на сторінці з вихідними посиланнями, стає доступною інформація про тих, хто процитував цю статтю. Це сприяє підвищенню "видимості", популяризації журналу, збільшенню кількості читачів та авторів і, якщо в журналі опубліковані серйозні наукові статті, призводить до збільшення цитування та підвищення рейтингу.

Таким чином, це не мода, а технологічна необхідність і атрибут будь-якого наукового видавця, який працює в Інтернеті та піклується про своїх авторів і читачів.

Редакція журналу "Технічна електродинаміка" проводить величезну роботу щодо його представлення міжнародній науковій спільноті та сподівається на розуміння і плідну співпрацю з авторами.

1. Crossref. URL: <http://www.crossref.org/> (accessed 03.01.2018)
2. Тихонкова И.А. DOI (Digital Object Identifier) – обязательный элемент современного научного издания. *Наука України у світовому інформаційному просторі*. 2013. Вип. 8. С. 68-75.
3. Данілова А.Д., Радченко А.І., Яцків Т.М. Методичні рекомендації щодо впровадження цифрових ідентифікаторів у видавничий процес для періодичних видань Національної академії наук України. К.: Академперіодика, 2016. 44 с.

DOI – РЕШЕНИЕ ПРОБЛЕМЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ РАЗМЕЩЕНИЯ ЭЛЕКТРОННОЙ ПУБЛИКАЦИИ В ИНТЕРНЕТЕ

Л.В. Городжа, канд.техн.наук

Институт электродинамики НАН Украины

пр. Победы, 56, Киев, 03057, Украина, e-mail: ted@ied.org.ua

Идентификатор цифрового объекта DOI (Digital Object Identifier) позволяет ученым моментально находить интересный для них цифровой объект (статьи, книги и т.д.) и открывает новые возможности для научных журналов. Целью данной статьи является ознакомление читателей с преимуществами, которые получает журнал, имеющий DOI. Библ. 3.

Ключевые слова: научный журнал, идентификатор цифрового объекта (DOI).

DOI – SOLUTION OF THE PROBLEM OF DETERMINATION PLACEMENT OF THE ELECTRONIC PUBLICATION IN THE INTERNET

L.V. Gorodzha

Institute of Electrodynamics of NAS Ukraine,

pr. Peremohy, 56, Kyiv, 03057, Ukraine, e-mail: ted@ied.org.ua

The Digital Object Identifier (DOI) identifier allows scientists to instantly find an interesting digital object (articles, books, etc.) and opens up new opportunities for scientific journals. The purpose of this article is to familiarize readers with the benefits that a magazine having a DOI receives. References 3.

Key words: scientific journal, digital object identifier (DOI).

1. Crossref. URL: <http://www.crossref.org/> (accessed 03.01.2018)
2. Tykhonkova I.O. DOI (Digital Object Identifier) – an indispensable element of a modern scientific publication. *Nauka Ukrainy u svitovomu informatsiinomu prostori*. 2013. Issue 8. Pp. 68-75. (Rus)
3. Danylova A.D., Radchenko A.I., Yatskiv T.M. Methodical recommendations on the implementation of digital identifiers in the publishing process for periodicals of the National Academy of Sciences of Ukraine. Kyiv: Akadempriodyka, 2016. 44 p. (Ukr)

Надійшла 05.02.2018